

Víctima: Antonio González Rodríguez
Autoria: María Jesús Balaguer Rodríguez

Carta a les víctimes de la Guerra Civil i el franquisme

Benvolgut oncle Antonio,

Pens moltes vegades en tu i m'agradaria demanar-te si en algun moment de la teva vida vares ser feliç, amb la vida que vares tenir. Vares allistar-te a l'exèrcit amb setze anys acabats de complir i hi vares estar fins als 26. Vares combatre a la guerra del Rif. He vist algunes fotos terribles d'aquesta guerra. Maldic totes les guerres.

Sempre vares estar en el nostre record familiar i pensament. Ningú no et va oblidar mai. Sobretot per aquest gran retrat familiar que presidia el despatx de la meva àvia, la teva germana. Quan érem infants, si algú ens demanava qui era el senyor del retrat, nosaltres responíem «És el germà de la meva àvia, el varen matar a la guerra», i aquí quedava la cosa.

Et diré que la meva recerca va començar quan vaig llegir en un diari de Palma que s'havia creat una associació memorialista: Memòria de Mallorca, que cercava la veritat, la justícia i la reparació per a totes les víctimes de la Guerra Civil. Els vaig escriure i vaig rebre resposta. Puc dir-te que en aquesta associació he trobat vertaders companys de viatge en la teva recerca i en la d'altres, agermanats amb l'objectiu de trobar-vos, treure-us d'on us varen llençar i dur-vos amb nosaltres per tornar amb les vostres famílies. També lluitam contra l'oblit i les lleis injustes del nostre país.

Amb ells m'he sentit compresa, ja que en molts de casos és la família la que et posa objeccions i obstacles, i t'ho demostren obertament. En aquest llarg camí vas perdent algunes persones que creies amics i alhora vas veient l'interior de cadascun d'ells, la qual cosa et genera dolor. També he tingut la fortuna de conèixer de primera mà les seves històries familiars, sentir empatia envers el teu cas i saber que no estic sola en aquest camí, la qual cosa em reconforta. Tots duen el dolor en el seu cor per una vida truncada, perquè els varen arrabassar el que més estimaven.

Aquestes desaparicions i assassinats varen crear una xarxa de dolor i absència que marca per sempre. Varen ser assenyalats i discriminats per una societat que els mirava amb vilesa i menyspreu, els varen robar les seves possessions, les seves terres, i varen passar molta gana i calamitats. Els he conegut molt grans, però amb la dignitat intacta i exemplificant, amb els seus valors humans i la seva resistència contra l'oblit. És dolorós veure com se'n van d'aquest món sense obtenir resposta als seus desitjos de trobar-los i poder-los donar una sepultura digna. L'única cosa que els pot consolar una mica és saber que els que quedam continuarem en la línia de recerca i reparació de tots ells. Són

l'exemple viu de perseverança en la vida i un exemple per a tots nosaltres. Mai no he sentit l'expressió «venjança». Això sí, cal no oblidar mai el que va passar perquè no torni a succeir. La veritat no té més que un camí i cal reescriure la història perquè així sigui justa i les generacions futures tinguin accés als fets reals.

No vull que estiguis en una fossa on et varen llençar els teus assassins, vull trobar-te i poder-te dir: «Anem-nos-en, oncle Antonio, per fi t'he trobat. Han estat molts anys, però ja ets amb la teva família».

T'estima, Susi

Antonio González Rodríguez, de 29 anys. Va néixer el 19 de maig de 1908. Natural de Càceres, fotògraf. Va estar en l'exèrcit espanyol deu anys. El 1934 vivia a Palma, al carrer de Montenegro, 17. Era del sindicat CNT-FAI, i va ser delegat de transport marítim a Palma. Sé que escrivia en un diari. A *Mundo Obrero* hi ha una ressenya de recollida de llibres per a la Biblioteca Circulant. Segons el llibre de detencions trobat a l'Arxiu de Mallorca, el varen detenir el 19 de juliol de 1936. En el llibre de governació trobat, hi figura el registre de dates de les *sacas*, de la seva «posada en llibertat». El varen assassinar la nit del 4 o 5 de gener de 1937, a l'oratori de sa Creu, a Porreres. Tenia mare, germana, nebodes, esposa i dos fills, de quatre i cinc anys. Varen deixar una família trencada; jo esper el seu retorn.